

ETABLERINGSSKÖTSEL

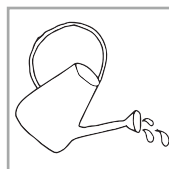
Stångby

Rätt växt till ditt projekt

Nyplanterade växter behöver mycket skötsel i början. De två första åren är ganska arbetsintensiva, men det betalar sig på lång sikt.

ETABLERINGSSKÖTSEL ÅR 1

BEVATTNING

Här gäller sunt förnuft. Att sätta upp generella tidpunkter för när planteringsytor skall vattnas är som att styra någon till att gå ut och sola varje torsdag oavsett väder. Vid varmt och torrt väder kan vatten behövas mer än en gång i veckan, medan det vid kallare och fuktigare väderlek kanske bara behöver vattnas några gånger per säsong. Det viktiga är att kontrollera att jorden hålls fuktig.

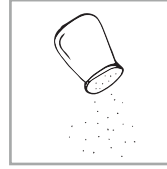
Kontrollera bevattningsbehovet en gång i veckan och vidta de åtgärder som behövs. Vattna hellre lite vid flera tillfällen än mycket vid få tillfällen, men se dock till att vattnet tränger ner ordentligt vid varje vattning. 25 liter per kvm innebär en nederbördsmängd motsvarande 25 mm vilket brukar räcka ca 1 vecka vid normal väderlek. Större träd kan dock behöva betydligt mer vatten. Olika jordar behöver olika mycket vatten. En väl-dränerad jord måste vattnas oftare än en dåligt dränerad. På den senare finns risk att växten dränks om vattnet blir stående. På dåligt dränerade jordar kan det istället vara bra att antingen dränera växtbädden eller att plantera på upphöjd växtbädd. Det är självklart även att buskar och perenner vattnas ordentligt under etableringsfasen.

ETABLERINGSSKÖTSEL

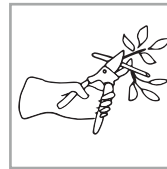
OGRÄS

Ogräsbekämpning är av största vikt under växtens etablering, varför det är viktigt att hålla återkommande kontroller åtminstone varannan vecka. Ogräset stjälar vatten och näring och om det inte bekämpas i tid blir det ofta mycket svårbekämpat och kan till och med kväva växten. Var extra vaksam på rotoogräs som åkerfräken, tistlar och kvickrot. Var dock mycket återhållsam med kemisk bekämpning i närheten av nyplanterade växter. Ett alternativ är att hålla nere ogräset med en vattengenomsläpplig väv t ex mypexväv eller med hjälp av barkflis. Plantering av marktäckande buskar eller perenner kring trädstammar hjälper även till att hålla nere ogrästrycket. Dock konkurrerar dessa om resurser under etableringstiden. Se därför till att det finns tillräckligt med vatten och näring för både marktäckare och träd. Perennytor sluter sig snabbt men är sårbara för ogräsangrepp under den första växtsäsongen. Kontrollera ytans status varje vecka och vidtag därefter åtgärder.

GÖDSLING

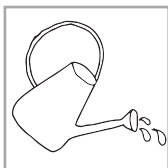
Gödsling behöver i regel inte utföras under det första året om jorden är ordentligt grundgödslad. Är du osäker på näringsstatusen kan långtidsverkande gödsel med fördel användas i planteringsgropen i samband med planteringen för att tillgodose näringstillgången under 1:a etableringsåret. Gödsla enligt rekommendation på förpackningen.

BESKÄRNING

Beskärning skall inte vara nödvändig under den första säsongen. Låt trädet växa en säsong innan några större ingrepp utförs. Felväxande grenar och eventuella dubbeltoppar bör dock avlägsnas vid planteringsstillfället. Buskar bör inte beskäras under de första åren. För häckplantor i mindre storlekar är det däremot viktigt med etableringsbeskärning för att få en tät häck ända nerifrån. Nedskarningen bör göras en säsong efter planteringen, på våren. (Gäller ej bl.a. Carpinus och Fagus, som ska toppas först vid slutlig höjd.) Kontrollera att uppbindningen av träd är hel och fungerande.

ETABLERINGSSKÖTSEL ÅR 2

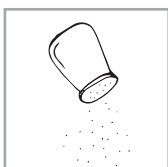
BEVATTNING

För vattningen gäller samma noggranna, veckovisa kontroll som under år 1 och åtgärder därefter.

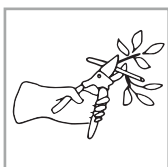
OGRÄS

Även ogräsbekämpningen bör fortsätta med veckovisa kontroller. Vårplanterade perennytor har som regel börjat sluta sig, men kontrollen bör fortsätta så att ogräs inte kan få fäste. Planterade buskytor skall fortsättningsvis hållas under uppsikt varannan vecka.

GÖDSLING

Andra året bör ytorna gödslas precis i början på växtsäsongen. Använd ett långtidsverkande fullgödselmedel och följ anvisningen på förpackningen, viktigt att kornen myllas ner ordentligt i jorden. Används vanligt fullgödsel typ NPK är det viktigt att inte gödsla för sent, en bra generell regel är att kväve ej ska ges efter midsommar med tanke på risken för sen avmognad. Välbrunnen kogödsel är ett mycket bra komplement eller alternativ till ovanstående då det gynnar mikrolivet. Lägg ut ca 5 cm.

BESKÄRNING

Nu är växten redo för eventuell beskärning. Barrotade häckplantor som planterades förra våren kan behöva skäras ner hårt för att förgrena sig bra. (Ej Carpinus

och Fagus). Höstplanterade häckplantor skall beskäras nästa säsong. När det gäller träd bör du vara vaksam på om uppbyggnadsbeskärning är nödvändig, dvs eventuella dubbeltoppar och felriktade grenar. Kontrollera att uppbindningen av trädet är hel och fungerande, eventuellt kan uppbindningen tas bort om trädet är etablerat och står stadigt.

ETABLERINGSSKÖTSEL ÅR 3

Nu kan du generellt dra ner på skötselåtgärderna ordentligt. Vattning behövs som regel bara under torra perioder och buskplanteringar ska ha slutit sig. Det är ändå viktigt att 1-2 gånger i månaden kontrollera så att inget ogräs håller på att få fäste. Gödslingen utförs som under år 2. Det är dock fortfarande viktigt att uppbyggnadsbeskärningen efterföljs. Gör rutinemässiga kontroller och ingrepp så att sårytornas storlek minimeras. Sårutor från 5-7 cm och uppåt riskerar att bli inkörsportar för röta och svampsjukdomar. Perennytor måste ses över var 14:e dag! Häck som planterades på hösten år 1 skall nu skäras ner för att förgrena sig ordentligt (artspecifikt). Uppbindning av träd bör nu som regel tas bort då de ofta gör mer skada än nytta.